

Date: 21stDecember-2024

**O‘QISH SAVODXONLIGI DARSLARIDA LUG‘AT USTIDA ISHLASH
USULLARI**

Qilichova Zuxro Jalilovna

Osiyo xalqaro universiteti magistri

Ilmiy rahbar: **SHohida Istamova Maqsudovna**

Annotatsiya: O‘qish savodxonligi darslarida lug‘at ustida ishlash o‘quvchilarning so‘z boyligini oshirish, til ko‘nikmalarini rivojlantirish va matnni chuqurroq tushunish uchun muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada lug‘at ustida ishlashning asosiy usullari, ularning o‘quv jarayonidagi o‘rni va samaradorligi yoritiladi. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar yordamida lug‘at ustida ishlashni takomillashtirish yo‘llari muhokama qilinadi.

Kalit so‘zlar: o‘qish savodxonligi, lug‘at boyligi, ta‘lim usullari, interaktiv yondashuv, so‘z o‘rganish, boshlang‘ich ta‘lim.

Kirish Lug‘at ustida ishlash o‘qish savodxonligi darslarining ajralmas qismi hisoblanadi. Chunki lug‘at boyligi o‘quvchilarning o‘qilgan matnni tushunishi, fikrlarni ifoda etishi va til ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, boshlang‘ich sinf o‘quvchilari uchun bu jarayon nafaqat tilga oid bilimlarni oshiradi, balki ularning mantiqiy fikrlash qobiliyatini ham rivojlantiradi. Ushbu maqolada lug‘at bilan ishlash usullari va ular orqali o‘quvchilarning ta‘lim sifatini oshirish imkoniyatlari yoritiladi.

Asosiy qism

Lug‘at ustida ishlashning ahamiyati

Lug‘at ustida ishlash o‘quvchilarga bir qator foydali ko‘nikmalarni beradi:

So‘z boyligini oshirish: Lug‘at ustida ishlash yangi so‘zlarni o‘zlashtirish va ularni to‘g‘ri qo‘llash imkonini beradi.

Matnni chuqurroq tushunish: Matndagi notanish so‘zlarning ma‘nosini o‘rganish orqali o‘quvchilar mazmunni yaxshiroq anglaydilar.

Til qoidalarini mustahkamlash: Lug‘at so‘zlarini gaplarda qo‘llash orqali grammatik va stilistik ko‘nikmalar shakllanadi.

Ijodkorlikni rivojlantirish: Lug‘at boyligini kengaytirish o‘quvchilarning fikrlash va ijodiy ishlash qobiliyatlarini oshiradi.

Lug‘at ustida ishlash usullari

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilari bilan lug‘at ustida ishlash jarayonida quyidagi usullar qo‘llanilishi mumkin:

Kontekstual o‘rganish

Matn ichidagi so‘zlarning ma‘nosini ularning konteksti orqali aniqlash.

O‘quvchilarga matnni qayta o‘qitib, so‘zning ma‘nosini tushunishga yordam berish.

Sinonim va antonimlarni aniqlash

Date: 21stDecember-2024

Yangi o'rganilgan so'zlarni sinonim va antonimlari bilan birga o'rgatish. Lug'atni boyitish bilan birga o'quvchilarning analitik fikrlash qobiliyatini rivojlantirish.

So'zlarni guruhlash

O'xshash ma'noga ega bo'lgan yoki bir xil mavzuga tegishli so'zlarni guruhlash.

Bu usul o'quvchilarga so'zlarni mavzuga ko'ra bir-biriga bog'lashni o'rgatadi.

O'yinlar va mashqlar orqali o'rganish

So'z yodlash uchun o'yinlardan foydalanish, masalan, "So'z zanjiri", "Kim tezroq?" kabi mashqlar.

O'yinli yondashuv o'quvchilarning qiziqishini oshiradi.

Ilyustratsiyalar va vizual vositalardan foydalanish

Yangi so'zlarning ma'nosini rasm va diagrammalar orqali tushuntirish.

Bu usul yosh o'quvchilar uchun tushunarli va samaralidir.

Zamonaviy texnologiyalar yordamida lug'at ustida ishlash

Bugungi kunda lug'at ustida ishlashda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash muhim ahamiyat kasb etmoqda:

Mobil ilovalar va interaktiv dasturlar: Yangi so'zlarni o'rganish uchun maxsus ilovalar yordamida o'quvchilar interaktiv tarzda lug'atni o'zlashtiradilar.

Audio va video materiallar: Matndagi notanish so'zlarni tushuntirish uchun audio va video darslardan foydalanish.

Elektron lug'atlar: Tezkor qidiruv va qo'shimcha ma'lumot olish uchun elektron lug'atlardan foydalanish. Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun individual yondashuv Har bir o'quvchining qobiliyati va ehtiyojlariga mos ravishda lug'at ustida ishlash usullarini tanlash muhim: Qobiliyatlarni inobatga olish Kuchli va zaif tomonlarni aniqlab, o'quvchilarga mos keladigan lug'at o'rgatish usullarini qo'llash. Qo'shimcha mashqlar taklif qilish Qiziqishiga mos ravishda o'quvchilarga qo'shimcha so'z boyligini o'rgatish.

Xulosa: O'qish savodxonligi darslarida lug'at ustida ishlash o'quvchilarning til boyligini oshirish, mantiqiy fikrlashni rivojlantirish va o'qilgan matnni tushunishini chuqurlashtirish uchun muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy usullar va texnologiyalar yordamida lug'at bilan ishlash jarayonini yanada samarali tashkil etish mumkin. Bu esa, o'z navbatida, o'quvchilarning umumiy ta'lim sifatini oshirishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR:

1. Akbarovna, I. S. (2024). THE IMPORTANCE OF COMPARATIVE PEDAGOGY IN PRESCHOOL EDUCATION. MASTERS, 2(8), 22-27.
2. Akbarovna, I. S. (2024). O'QITUVCHINING KASBIY MALAKALARI. MASTERS, 2(8), 15-21.
3. Akbarovna, I. S. (2024). ЗНАЧЕНИЕ СРАВНИТЕЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ. PSIXOLOGIYA VA SOTSIOLOGIYA ILMIY JURNALI, 2(7), 14-20.

Date: 21stDecember-2024

4. Akbarovna, I. S. (2024). ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ НАВЫКИ УЧИТЕЛЯ. PSIXOLOGIYA VA SOTSIOLOGIYA ILMIY JURNALI, 2(7), 7-13.
5. Akbarovna, I. S. (2024). PROFESSIONAL SKILLS OF THE TEACHER. WORLD OF SCIENCE, 7(8), 1-7.
6. Akbarovna, I. S. (2024). МАКТАВГАЧА ТА'ЛИМДА Qiyosiy PEDAGOGIKANING AHAMIYATI. WORLD OF SCIENCE, 7(8), 8-13.
7. Akbarovna, I. S. (2024). SPORT O 'YINLARI REJASI ORQALI SOG 'LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK OMILLAR. MASTERS, 2(5), 91-97.
8. Akbarovna, I. S. (2024). A HEALTHY FAMILY ENVIRONMENT AS A SOCIAL FACTOR IN PREPARING YOUNG PEOPLE FOR FAMILY LIFE. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 529-535.
9. Akbarovna, I. S. (2024). ЗДОРОВАЯ СЕМЕЙНАЯ СРЕДА КАК СОЦИАЛЬНЫЙ ФАКТОР ПОДГОТОВКИ МОЛОДЕЖИ К СЕМЕЙНОЙ ЖИЗНИ. MASTERS, 2(5), 98-104.
10. Ikromova, S. (2024). FORMS AND CONTENT OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGY. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 933-939.
11. Akbarovna, I. S. (2024). MASTERING THE BASICS OF PEDAGOGICAL SKILLS. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 882-887.
12. Akbarovna, I. S. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ ЧЕРЕЗ ПЛАН СПОРТИВНЫХ ИГР. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 521-528.
13. Akbarovna, I. S. (2024). SPORTCHILAR FAOLIYATINI O'RGANISHNING UMUMIY PSIXOLOGIK USULLARI. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 536-543.
14. Akbarovna, I. S. (2024). PROCEDURE FOR CREATING PSYCHOLOGICAL TEST PROGRAMS. PEDAGOG, 7(6), 153-159.
15. Икромова, С. (2024). ФОРМЫ И СОДЕРЖАНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ТЕХНОЛОГИИ. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 925-932.
16. Икромова, С. А. (2024). ОСВОЕНИЕ ОСНОВ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ НАВЫКОВ. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 894-899.

